

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 445/2025-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Tatra banky, a.s.**, Hodžovo námestie 3, Bratislava, IČO 00 686 930, zastúpenej RASLEGAL, s. r. o., Mostová 2, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 23Cb/85/2024-96 z 27. mája 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. augusta 2025 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať jej trovy vzniknuté v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v konaní vedenom okresným súdom podanou žalobou domáhala proti obchodnej spoločnosti MEJ NES s.r.o., („žalovanému v 1. rade“) a [REDACTED] („žalovanému v 2. rade“) zaplata sumy 47 191,50 eur s príslušenstvom. Rozsudkom č. k. 23Cb/85/2024-71 z 8. novembra 2024 okresný súd žalobe sťažovateľky vyhovel a žalovanému v 2. rade uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľke 47 191,50 eur spolu s príslušenstvom s tým, že v rozsahu jeho plnenia zaniká povinnosť plniť žalovanému v 1. rade uložená platobným rozkazom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 3Up/1777/2023 z 23. novembra 2023 a v rozsahu plnenia žalovaného v 1. rade zaniká povinnosť plniť žalovanému v 2. rade uložená týmto rozsudkom. Súčasne okresný súd zaviazal žalovaného v 2. rade nahradiť sťažovateľke trovy konania v rozsahu 100 %.

3. Uznesením č. k. 23Cb/85/2024-77 zo 17. decembra 2024 okresný súd obsadený vyšším súdnym úradníkom rozhodol, že žalovaný v 2. rade je povinný nahradiť sťažovateľke trovy konania 2 692,32 eur.

4. O sťažnosti sťažovateľky rozhodol sudca okresného súdu napadnutým uznesením, ktorým sťažnosť zamietol ako nedôvodnú podľa § 250 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Konštatoval, že sťažovateľka rozporovala nepriznanie odmeny za úkon – podanie na súd z 3. apríla 2024 (návrh na pokračovanie v konaní). Dospel k záveru, že nejde o úkon, za ktorý by vyhláška č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v ustanovení § 13a umožňovala priznať advokátovi trovy. Súhlas na pokračovanie v konaní nepredstavuje podľa súdu úkon vo veci samej, ale ide o procesný úkon, na základe ktorého sa postupuje spis z Okresného súdu Banská Bystrica na súd príslušný na prejednanie v zmysle Civilného sporového poriadku. Uviedol, že ak sťažovateľka v predmetnom podaní zároveň rozšírila svoju žalobu v časti nároku na úroky z omeškania v zmysle zmluvy o úvere nemôže byť uvedená skutočnosť na ťarchu žalovaného. Obsah písomného podania si totiž sťažovateľka mohla (a mala) uplatniť už v žalobe.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti atakujúcej napadnuté uznesenie okresného súdu namieta nepriznanie náhrady trov za úkon – návrh na pokračovanie v konaní z 3. apríla 2024, ktorý spojila s rozšírením žaloby o uplatnené úroky z omeškania. Podľa jej názoru okresný súd nesprávne vyhodnotil, že predmetný úkon nie je úkonom vo veci samej a v zmysle vyhlášky preto zaň neprináleží odmena. Zdôrazňuje, že návrh na pokračovanie v konaní ako samostatný úkon právnej služby realizovala na základe výzvy Okresného súdu Banská Bystrica z 3. apríla 2024, aby v lehote 15 dní navrhla pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie sporu podľa Civilného sporového poriadku z dôvodu, že žalovanému sa nepodarilo doručiť platobný rozkaz do vlastných rúk. Návrh na pokračovanie v konaní sťažovateľka spojila s ďalším úkonom právnej služby – zmenou (rozšírením) žaloby. V tomto smere dodala, že uplatneniu plnej sadzby zmluvne dohodnutých úrokov z omeškania (25 % ročne) bránilo v upomínacom konaní ustanovenie § 3 ods. 5 písm. a) zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. K rozšíreniu žaloby preto pristúpila pri prvom procesnom úkone, pri ktorom to bolo možné teda v čase, keď sa vec dostala do štádia pred všeobecným súdom. Napadnuté uznesenie označuje za nezákonné, arbitrárne a nezrozumiteľné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka o porušení práva na spravodlivé súdne konanie uznesením sudcu okresného súdu o zamietnutí sťažnosti sťažovateľky proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka o výške trov konania.

7. Ústavný súd, zohľadňujúc sťažnostné námietky smerujúce proti rozhodnutiu všeobecného súdu o výške náhrady trov konania, považuje v prvom rade za žiaduce poukázať na svoju ustálenú

judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania (IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016). K problematike trov konania sa stavia nanajvýš rezervovane, podrobuje ju obmedzenému ústavnoprávnenému prieskumu, pričom k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania pristupuje skutočne iba výnimočne. Tento prístup vychádza z názoru, že rozhodnutie o trovách konania má vo vzťahu k veci samej jednoznačne akcesorickú povahu a samo osebe väčšinou nedosahuje takú intenzitu, ktorá je spôsobilá porušiť základné práva a slobody, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. To však ale neznamená, že rozhodnutiami o trovách konania nemôže dôjsť k porušeniu práv sťažovateľa. Otázka náhrady trov konania môže nadobudnúť ústavnoprávnu dimenziu v prípade takého postupu všeobecného súdu, ktorý je založený na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení zákona upravujúcich náhradu trov konania, v ktorom sú obsiahnuté črty svojvôle, a taktiež v prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné (obdobne napr. IV. ÚS 348/2011, IV. ÚS 341/2012, II. ÚS 837/2015).

8. K problematike rozsahu prieskumu ústavného súdu je súčasne potrebné upriamiť pozornosť na kritériá prieskumu ústavného súdu v situácii, ak zákonodarca nepovažoval za potrebné podrobiť určitý typ súdnych rozhodnutí prieskumu v rámci systému riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov na úrovni všeobecného súdnictva, ktoré odôvodňuje predpoklad, že týmto rozhodnutiam z pohľadu práva na súdnu ochranu zákonodarca neprikladal rovnaký význam ako rozhodnutiam, pri ktorých taký systém kontroly zaviedol. Preto možno konštatovať, že určitá diferenciacia medzi označenými kategóriami rozhodnutí a ich vád je odôvodnená aj na úrovni ústavnosúdneho prieskumu a rozhodnutia bez predústavnosúdnych prostriedkov nápravy v zásade možno v konaní o ústavnej sťažnosti podrobiť korekcii len v prípadoch ich extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich príslušné konanie (IV. ÚS 423/2023).

9. To znamená, že ústavný súd uplatní svoju kasačnú právomoc len v prípade, ak ústavná sťažnosť signalizuje, že došlo k zásahu do základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu, resp. intenzite.

10. V zmysle uvedených východísk sa ústavný zameral na posúdenie, či sa okresný súd adekvátne a preskúmateľne vysporiadal s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľky, ktorú uplatňovala v podanej sťažnosti a či otázka posúdenia účelnosti celkových trov konania okresným súdom nevykazuje extrémne vybočenie z pravidiel upravujúcich rozhodovanie o trovách konania. Je pritom zrejmé, že účelnosť vynaložených výdavkov je podmienkou ich zaradenia pod legálnu definíciu trov konania a následne priznania ich náhrady, pričom táto podmienka je v zákone explicitne vyjadrená (§ 251 CSP). Základným východiskom je, že ide o všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Všeobecnému súdu preto prináleží hodnotiť kritérium pre ich priznanie ich účelnosť, resp. nevyhnutnosť. Táto otázka je vecou úvahy (diskrécie) súdu, ktorá však musí byť vždy primerane odôvodnená.

11. Po dôkladnom preskúmaní napadnutého uznesenia sudcu nadväzujúceho na rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka o výške priznanej náhrady trov konania ústavný súd konštatuje, že okresný súd sa v prípade sťažovateľky nedopustil takého extrémneho vybočenia z pravidiel

upravujúcich rozhodovanie o trovách konania, ktoré by predstavovalo porušenie jej práva na spravodlivé súdne konanie a vec by tým posunulo do ústavnoprávnej roviny. V tejto súvislosti ústavný súd zároveň zdôrazňuje, že z jeho postavenia (čl. 124 ústavy) mu neprislúcha posudzovať zákonnosť a už vôbec nie správnosť napadnutého uznesenia, ale len jeho súladnosť s ústavnými princípmi spravodlivého súdneho konania.

12. Sťažovateľka v danom prípade výlučne rozporuje nepriznanie náhrady trov za jeden uplatnený úkon, a to návrh na pokračovanie v konaní z 3. apríla 2024, ktorý spojila s rozšírením žaloby o uplatnené úroky z omeškania.

13. Z dôvodov napadnutého uznesenia vyplýva, že sudca okresného súdu nepovažoval návrh na pokračovanie v konaní za úkon, za ktorý by sťažovateľke v zmysle § 13a vyhlášky č. 655/2004 Z. z. patrila odmena, pretože nejde o podanie vo veci samej. Predmetný úkon sudca okresného súdu vyhodnotil ako úkon, ktorého podstatou je postúpenie spisu z Okresného súdu Banská Bystrica na súd príslušný na prejednanie sporu v zmysle Civilného sporového poriadku.

14. Ústavný súd považuje v tejto súvislosti za podstatné, že ide o čiastkové konanie o trovách, ktoré je v podstate druhotným aspektom konania a v rámci ktorého bola sťažovateľke v konečnom dôsledku náhrada trov konania priznaná. Podľa názoru ústavného súdu sa sudca okresného súdu náležite vysporiadal s nepriznaním náhrady trov konania za sporný úkon (písomné podanie na súde – návrh na pokračovanie v konaní) a svoje úvahy v tomto smere aj primeraným spôsobom odôvodnil. V prevažnej väčšine súdnych sporov býva návrh na pokračovanie v konaní súčasťou vyjadrenia sa žalobcu k podanému odporu žalovaného, za ktorý súd priznáva právnomu zástupcovi žalobcu odmenu len jedenkrát, a to za písomné podanie na súde týkajúce sa veci samej. O takýto prípad však vo veci sťažovateľky nešlo, keďže sa žalovanému nepodarilo doručiť platobný rozkaz.

15. Ústavný súd v posudzovanej veci nezistil nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu a vec by posunulo do ústavnoprávnej roviny. Nepriznanie náhrady trov konania podľa predstáv sťažovateľky, teda nie úplne v takej výške a za tie úkony právnej služby ako očakávala, nezakladá nezákonnosť rozhodnutia, tobôž jeho neústavnosť, ak k takému záveru dospel konajúci súd po dôslednom vyhodnotení jednotlivých úkonov, ktoré následne nachádzajú svoje vyjadrenie v odôvodnení rozhodnutia, čo bol aj tento prípad (obdobne I. ÚS 196/2024).

16. Podľa názoru ústavného súdu okresný súd rozhodol vo veci sumy náhrady trov v intenciách právnych predpisov spôsobom, ktorý nesignalizuje žiaden závažný exces a ani zásah do namietaných práv sťažovateľky. Odôvodnenie napadnutého uznesenia ústavný súd považuje za dostatočné a ústavné konformné, a teda nevyžadujúce uplatnenie jeho kasačnej právomoci (obdobne IV. ÚS 229/2024, III. ÚS 153/2023). Ústavný súd preto odmietol ústavnú sťažovateľky ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

17. Keďže ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť ako celok, nebolo potrebné zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite jej ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich

je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu